

/ Factsheet basisvaardigheden taal-Nederlands

Wat zijn basisvaardigheden taal?

Basisvaardigheden taal zijn de **taalvaardigheden** die leerlingen als basis nodig hebben om te functioneren in het (vervolg)onderwijs en de samenleving. Het gaat om lezen, mondelinge taalvaardigheid, schrijven en taalbeschouwing/taalverzorging. Daarbij staat de laatste in dienst van de eerste drie domeinen.

Referentieniveaus

Referentieniveaus beschrijven wat leerlingen moeten kennen en kunnen op het gebied van taal. De ambitie in het po is dat 85% van de leerlingen fundamenteel niveau 1F beheerst en 65% streefniveau 2F. In het vo is het streven dat leerlingen minimaal 2F beheersen voor de basisvaardigheden.

Lezen po / sbo

po-leerlingen		sbo-leerlingen	
88%	50%	39%	7%
beheerst niveau 1F	beheerst streefniveau 2F	beheerst niveau 1F	beheerst streefniveau 2F

Leerlingen zijn beter in staat informatie op te zoeken en conclusies te trekken, dan dat zij informatie kunnen integreren en evalueren.

Er zijn grote verschillen in de leesvaardigheid van leerlingen tussen scholen met vergelijkbare leerlingpopulaties.

Lezen vo

76% van de 15-jarigen beheerst het minimale leesniveau om goed te kunnen functioneren op school en in de maatschappij.

Leerlingen kunnen informatie opzoeken en teksten begrijpen, maar hebben moeite met reflecteren en evalueren van teksten.

In het vo zien we voornamelijk problemen bij leerlingen uit praktijkonderwijs en vmbo.

De leesmotivatie van veel leerlingen is laag. 30% van de leerlingen in groep 6 heeft weinig leesplezier. Onder 15-jarigen is dit 60%.

Mondelinge taalvaardigheid po / sbo

	po-leerlingen		sbo-leerlingen	
	1F	2F	1F	2F
Luisteren	95%	40%	41%	7%
Spoken	92%	62%	68%	0%
Gesprekken	87%	49%	41%	0%

Mondelinge taalvaardigheid heeft op veel scholen weinig prioriteit. Het accent ligt op lezen, spelling en woordenschat.

Gesprekken voeren en luisteren blijven achter in het basisonderwijs.

Mondelinge taalvaardigheid vo

Voor het vo zijn er geen landelijke onderzoeksgegevens.

Schrijven po / sbo

po-leerlingen		sbo-leerlingen	
73%	28%	33%	9%
beheerst niveau 1F	beheerst streefniveau 2F	beheerst niveau 1F	beheerst streefniveau 2F

In zowel po als sbo ligt meer nadruk op vorm dan op inhoud. Ook is er meer aandacht voor het schrijfproduct dan voor het -proces.

Gemiddeld besteden zowel po- als sbo-leraren een uur per week aan schrijfonderwijs. Schrijven heeft op veel scholen weinig prioriteit. Het accent ligt op lezen, spelling en woordenschat.

Schrijven vo

52% van de leerlingen vmbo-basis beheerst niveau 2F. Verder zijn er weinig gegevens bekend over het schrijfniveau in het vo.

Er gaat weinig tijd en aandacht naar schrijfonderwijs door de nadruk op lezen.

Taalbeschouwing en taalverzorging

po	97% beheerst niveau 1F	60% beheerst niveau 2F	Er gaat relatief (te) veel onderwijstijd naar onderdelen van taalverzorging, omdat dit een onderdeel van het leerlingvolgsysteem is.	sbo / vo	Voor het sbo en vo zijn er geen landelijke onderzoeksgegevens.
-----------	-------------------------------	-------------------------------	--	-----------------	--